

מאת אורי אבנרי

12-9 ביולי 1973

מצוקת ילדים

אינה דחופה

הכנסת השביעית גוססת. היא מתכוננת ללכת ה'

ביתה, בעוד שבוע. על מה היא צריכה לדון בימיה האחרונים? הבאנו השבוע להצבעה את הצעת-החוק שלנו בדבר ביטול האיסור על הפללות המלאכותיות (ראה כתבה). הגשנו שורה של הצעות דחופות לסדר-היום, שלא הוכרו כדחופות, ועל כן לא הובאו לדיון: ניצול הרדיו והטלוויזיה לשידור תעמולת-בחירות של מפלגות הקואליציה.

- משכר הרזלאר, ומניעת הידרדרות במשק הישראלי.
- פיטורי האלוף אריק שרון, וטענותיו נגד מישרד הביטחון.
- שביית-הרעב של הארכיבישוף יוסף ריזא למען עקורי איקרית ובירעם.

על נושא זה ניהלנו במשך כל השבוע קרבות עם יו"ר הכנסת. הגשנו, בשם הבישופ, את הבקשה לעריכת שביית-הרעב מול בניין הכנסת, והתמקחנו עם מוסדות הכנסת על אורך התפנה, ובעיקר על הצורך לחקים סוכך מפני קרני השמש. היו"ר סירב להרשות זאת.

בעיית היידיים במצוקה.

כל הנושאים האלה — כולל האחרון — לא הוכרו כדחופות. אולם הוכרה הדחיפות של הצעה אחרת, שלנו: בעיית היידיה מכרמיאל.

עמדנו על כך בראשית דברינו על פרשת כרמיאל: אורי אבנרי: נפלאות ממני דרכי נשיאות הכנסת. בין השאר הגשתי השבוע שתי הצעות דחופות לסדר-היום — אחת על הילדים במצוקה, ואחת על פרשת היידיה מכרמיאל.

בעיני שתייהן חשובות — אך לא יעלה על דעתי להשוות את הדחיפות והחומרה של בעיית 280 אלף ילדים במצוקה לפרשת יידידתן של כמה ממשפחות. אבל נשיאות הכנסת החליטה שבעייתם הילדים ב-מצוקה אינה דחופה. הם סובלים כל-כך הרבה זמן —

שיסבלו עוד. זה לא דחוף. ודווקא ירידת המישפחות מכרמיאל הוכרה כדחופה!

כמה קריעות ביניים

בעיית הנוער במצוקה הועלתה בכל זאת, במיסגרת הצעות רגילות, מטעם גח"ל ורק"ח. דווקא מנחם בגין דיבר, זו הפעם הראשונה, על בעיות פנים — אולי לי רגל קירבת הבחירות.

מכיוון שאין שום הבדל אמיתי בין גישת המערך וגח"ל, היתה הזדמנות טובה לכמה קריעות-ביניים. למשל:

● **מנחם בגין:** (קורא רשימה של הפסדים במיפעלי הממשלה) ... מיפעלי ים-המלח — 150 מיליון לירות...
 ● **זאב הרנינג:** השקעות בפיתוח זה אצלך ביזבוז?
 ● **גידעון פת:** לא נכון, זה הפסד!
 ● **יגאל הורביץ:** איפה ההשקעה באורון? הכל נפל והתמוטט!

● **זאב הרנינג:** זוהי בדיקת האידיאולוגיה שלכם. אתם מתנגדים לפיתוח. מזמן!

● **אורי אבנרי:** מה להרינג בים-המלח? (צחק כללי).

● **מנחם בגין:** קיבלתי את המיספרים מפי חברי-כנסת, שנסייגו בטניין זה עולה על נסיונם של 119 חברי-הכנסת האחרים: יידיה חברי-הכנסת יוחנן בדר.

● **צבי גרשוני:** עם כל הכבוד, מיספרים אלה אינם נכונים!

● **צעות נרגשות מצד ססלי המערך וגח"ל.**
 ● **אורי אבנרי:** מה, היום אין נשיקות-יידיים?
 ● **מנחם בגין:** אני חושב שכתב-האישום העיקרי...
 ● **מנחם יריד:** אתם מוחקים את כל ההפסדים, ואחר כך מראים שיש רווחים!

"מיפלגת השילטון רוצה במצב שבו היא יכולה לשלוט ללא שום מעצור..."

המעשילה הגדולה

מבטיחה את זכותו של אדם על גופו. ממילא היתה מביאה לביטול איסור על יחסים הומו-סקסואליים בין מבוגרים, ולביטול האיסור על הפללות מלאכותיות.

אילו היתה לנו חוקה כזאת, היא היתה מגינה על זכותו של אדם להתחתן ולהתגרש בני אפליות של לאום, דת, גזע ומוצא אתני.

היא היתה מביאה לביטול חוקי הגישואין הדתיים השוררים במדינתנו הזאת, ולביטול נהוגי הגירושין הדתיים. היא היתה מאפשרת לכל אדם להתחתן על-פי צו ליבה, ולהתגרש כאשר שני בני-הזוג רוצים בכך.

אילו היתה לנו חוקה כזאת, היא היתה מבטיחה לאדם חרות מכפייה דתית ומכפייה אנטי-דתית.

בוויכוח על מישרד-המישפטים עוררו דוברי גח"ל ואגו"י את פרשות ארלוזורוב ודה-האן. הגבנו על כך בפתיחת דברינו.

אורי אבנרי: לא אצטרף לגרופוליה הארכיאולוגית של כמה מחברי-הכנסת, ולא אדרוש חקירה מישפטית של רצח ארלוזורוב, רצח דה-האן, רצח ישו הנוצרי, ורצח הבל.

אדבר על הבעיה המרכזית המזדקרת עיני, בשעה ש-הכנסת השביעית מסיימת את תפקידה. והיא: העדר חוקה במדינת ישראל.

הכנסת מעלה בתפקידה

מאז הפכה "האספה המכוננת" את עצי מח לאספה כותמי-מכוננת, וקראה לעצמה כי שם "הכנסת הראשונה" מעלה כל כנסת, עד הכנסת הנוכחית, בתפקידה היסודי: היתת לי מדינה זו חוקה רמוקרטית משוריינת.

היו"ר מרדכי כביב: חברי-הכנסת אבנרי, הכנסת לא מועלת בתפקידה. היא מקבלת החלטות, והחלטותיה הן החלטות. היא לא מועלת. אין כאן מעילה בתפקיד. אני מעיר לך זאת רק למען הסדר הטוב.

אורי אבנרי: אדוני היושב-ראש, מאחר ש-האספה המכוננת החליטה שלא למלא את התפקיד הזה — לכונו את החוקה, והטילה תפקיד זה על הכנסת שבאה אחריה, וכן הלאה על הכנסת הזאת, הרי כל כנסת שלא כוננה את החוקה מעלה ב-תפקיד זה. אפשר לומר בצורה יותר עדינה: התחמקה ממילוי תפקידה העיקרי.

כהעדר חוקה, המאפשרת הבית-המישפט העליון או למוסד דומה לבטל חוקים של הרוב הפוגעים בזכויות היסודיות של מיעוט ושני האדם היחיד, קיימת הפקרות הרוב.

קיימת פקציה של "חוקייסוד", הפקציה היא כפולה: ראשית, חוקייסוד אינם נוגעים כלל לנושאים העיקריים הדרושים להבטחת זכויות המיעוט. שנית, שום חוקייסוד אינו משוריינים ואינם מגבילים את שרירות הרוב, ואפילו את חוקי הבחירות אפשר לשנות ברוב פשוט של 61

ההצבעה על חוק באדר-עופר

חבריה-הכנסת. כך אפשר להעביר כל דבר, לפגוע בכל זכות יסודית של המיעוט.

אדוני היושב ראש, דרושה לנו חוקה, חוקה אמיתית, דמוקרטית, משוריינת, שתגן על האזרח, שתגן על האדם, שתגן על המיעוט בפני הרוב, כאשר הרוב פועל בשרירות. אילו היתה לנו חוקה כזאת, לא יפול היה לעבור ככנסת הזאת חוק באדר-עופר, המביט על את שוויון האזרחים בקלפי. הייחוד של חוק באדר-עופר, הייחוד ההיסטורי שנפל בי חלקם של שני חבריה-הכנסת הנכבדים האלה — הוא בכך שחוק זה מבטיח בצורה מיפלגית תית את היכולת של הרוב לפגוע בכל זכות של המיעוט במדינה.

"אילו היתה חוקה..."

אילו היתה לנו חוקה כזאת, היא היתה

היא היתה מבטיחה את חופש-הפולחן של כל הזרמים היהודיים והלא-יהודיים, הרפורמים והקונסרבטיביים, את חופש התפילה ואת חופש התחבורה בכל ימות השבוע והשנה.

אילו היתה לנו חוקה כזאת, היא היתה מבטיחה את זכותו של אדם לשוויון לרא אפי' ליה.

היא היתה מביאה לביטול האפליה בין בחורי-ישיבה וכל שאר העם המשרת בצה"ל, בין בנות דתיות וכל שאר הבנות, לביטול האפליה בין בני-הארץ והעולים החדשים, לביטול נהוגי פרוטקציה השוררים במשק.

היא היתה מביאה להנהגת קריטריונים אובייקטיביים השווים לכל, לביטול נהוגים המפרידים והמפלים בין יהודים ולא-יהודים, בין יהודים וערבים, בין יוצאי-מערב ויוצאי-מזרח. היא היתה גורמת לביטול כל רצון של לאום, דת, גזע ומוצא אתני בכל מיסמך ממלכתי, ובמילא לביטול הוויכוח העגום, חסר הטעם והתכלית, המנוחך והגרוטסקי, של "מיהו יהודי".

אילו היתה לנו חוקה כזאת, היא היתה מבטיחה את זכותו של אדם לנוע ללא הגבלה זה היה גורם במילא לביטול מסי-הנטיעות. אילו היתה לנו חוקה כזאת, היא היתה מבטיחה את זכותו של אדם לחופש הביטוי ודחופש ההתאגדות.

זה היה מביא לביטול הצנזורה על מחזות וסרטים לביטול פקודות העיתונות הקולוניאליות, האוסרות פירסום עיתון לא רישיון ממשלתי, להבטחת זכות תשובה בכלי התקשורת ההמוניים, לביטול המצב ההושך מכשירים אלו לכלים בילעדיים של השילטון.

מדוע מעלתם בתפקידכם?

אילו היתה לנו חוקה כזאת, היא היתה מבטיחה את זכות האדם לחרות אישית ול תהליכים שיפוטיים דמוקרטיים.

היא היתה גורמת לביטול חוקי-החירום המנדטוריים המעצרים המינהלי וכל מעצר ללא הליך מישפטי תקין: ל ביטול צווי הריקות וההגליה, להפסקת פיצוץ הבתים לל מישפט, לביטול כל ציתות ללא פקודת שופט.

אדוני היושב-ראש, הכנסת הזאת מסיימת את תפקידה חברה וסיעותיה מתיצבים שוב בפני הציבור ומבקשו את הירש המנדט שלהם.

הציבור חייב לשאול אותם: מדוע מעל תם בתפקידכם? מדוע אין חוקה למדינה?